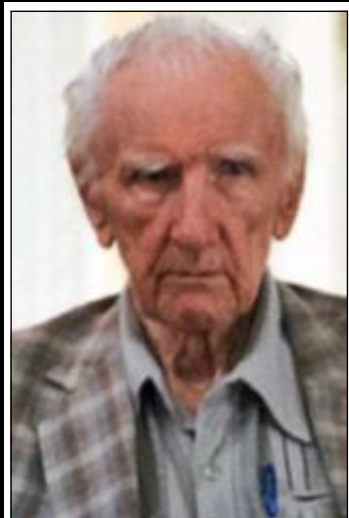

SIMON WIESENTHAL-INSTITUTETS SENASTE LISTA ÖVER

1 LADISLAUS CSIZSIK-CSATORY, Ungern

■ Polischef i det av Ungern ockuperade Slovakien. Hjälpte 1944 till att organisera deportation av ungefär 15 700 judar till dödslägret Auschwitz. Flydde till Kanada efter kriget och flyttade sedan till Ungern. Dog i somras i husarrest i Budapest.

DOG I SOMRAS

2 GERHARD SOMMER, Tyskland

■ Tidigare SS-officer som deltog i massakern på 560 civila i den italienska byn Sant' Anna di Stazzema. Dömd i sin frånvaro i Italien. Under polisutredning i Tyskland.

DÖMD I SIN FRÅNVARO

3 VLADIMIR KATRIUK, Kanada

■ Plutonchef i ett ukrainskt förband som mördade judar och andra civila i Vitryssland. Flydde till Kanada efter kriget, men förlorade sitt kanadensiska medborgarskap 1999 när hans nazistiska förflutna avslöjades. En domstol upphävde beslutet 2010.

PÅ FLYKTT I KANADA

4 HANS (ANTANAS) LIPSCHIS, Tyskland

■ Tjänstgjorde i SS Dödskallegbataljon i dödslägret Auschwitz, där han deltog i massmord på judar och andra. Flydde till USA efter andra världskriget, men utvisades till Tyskland 1983. Åtalades förra månaden för medhjälp till mord.

ÅTALAD I ÅR

5 IVAN (JOHN) KALYMON, USA

■ Tjänstgjorde i den av nazisterna kontrollerade ukrainska polisen i Lviv i tyskockuperade Polen. Deltog i mord på judar i stadens getto. Flydde till USA, där en domstol 2011 fastslog att han ska deporteras till Tyskland, Ukraina, Polen eller annat land för att ha dolt sitt nazistiska förflutna. Inget land är hittills villigt att ta emot honom.

Hitlers bödlar jagas

SÅ HAR DANSKEN SÖREN KAM UNDGÅTT

- Den frispråkige danske chefredaktören mördades av en nazistisk dödspatrull.
- En av mördarna, den gamle SS-mannen Sören Kam lever än i dag, 70 år senare, helt öppet i frihet – men nu hörs allt starkare krav på att "Danmarks värste terrorist" ska ställas inför rätta.
- – Det spelar ingen roll att han och andra mördare är över 90 i dag, deras offer var ofta i samma ålder, säger den internationellt kände nazistjägaren Efraim Zuroff som har Kam högt på sin lista över världens efterlysta nazistiska krigsförbrytare.

I slutet av augusti 1943 hårdnar Nazi-Tysklands ockupation av Danmark, som tidigare varit relativt mild i jämförelse med situationen i andra ockuperade länder i Europa. Den danska regeringen vägrar att böja sig för nya tyska krav och den 29 augusti 1943 inför tyskarna undantagstillstånd. Den danska militären avväpnas, regeringen och folketinget (parlamentet) upphör att fungera. Många civila fängslas och en dag tidigare har tyskarna i hemlighet avrättat en motståndsmän för första gången.

Samma dag hamnar Carl Henrik Clemmensen, chefredaktör för tidningen BT, i häftigt gräl med en annan journalist på Österportstationen i Köpenhamn när han ska ta tåget hem vid 16-tiden. Clemmensen skäller ut journalisten för att denne arbetar för en nazistisk tidning. Senare samma kväll ringer BT-redaktören upp sin kollega och ber om ursäkt för att han brusat upp. Men det är för sent, nazistiska kretsar har redan fått reda på saken.

Nästa dag, den 30 augusti 1943, hämtas Clemmensen i sitt hem i Ordrup av tre danska

medlemmar av den nazistiska kamporganisationen SS: Sören Kam, Knud Helweg-Larsen och Jörgen Bitsch. En tysk arméchaufför kör bilen. Clemmensens förars bort till förhör och hittas senare samma dag skjuten till döds – med åtta skott – på en väg nära den dåvarande flygplatsen i Lundtofte.

Helweg-Larsen blir en av de första dödsdömda danska krigsförbrytarna som avrättas efter befrielsen. Bitsch fängslas, men försvinner trots detta spårlöst. Sören Kam lyckas ta sig till Tyskland, där han i dag, 91 år gammal, lever i full frihet.

Den danske journalisten och författaren Erik Högh-Sörensen har just gett ut boken "Mordet på Clemmensen och historien om Sören Kam". Det är hans tredje bok om fallet. Han är starkt kritisk till att tyska myndigheter inte agerar mot Kam – och till att danska myndigheter inte pressar på för Kam antingen ska utlämnas till Danmark eller ställas inför rätta i Tyskland.

– Sören Kam bör om möjligt dömas för det mord och den terror han gjort sig skyldig till. Danmarks värste terrorist bör inte gå fri från rättsliga åtgärder även om han i dag är en gammal man. Åtminstone ska eftervärlden veta

att det handlar om ett systemfel i stor skala, säger Erik Högh-Sörensen till Jyllands-Posten.

– Han ska naturligtvis inte i fängelse, men en dom har ett förebyggande budskap: Om du mördar i Danmark så kommer du för eller senare att avlägga räkenskaper.

– Vi måste lära av historien och konstatera att Kam inte bör gå fri från rättsliga åtgärder bara för att han lyckades smita till Tyskland. Tyskland har brutit grovt mot EU:s häkningsorder i denna sak och därmed pekar historien in i framtiden, säger han.

Erik Högh-Sörensen hävdar att danska myndigheter inte har pressat på i fallet Kam tillräckligt ihärdigt och att ledande danska politiker har gjort misstag som hjälpt den gamle nazisten att undgå rättvisan.

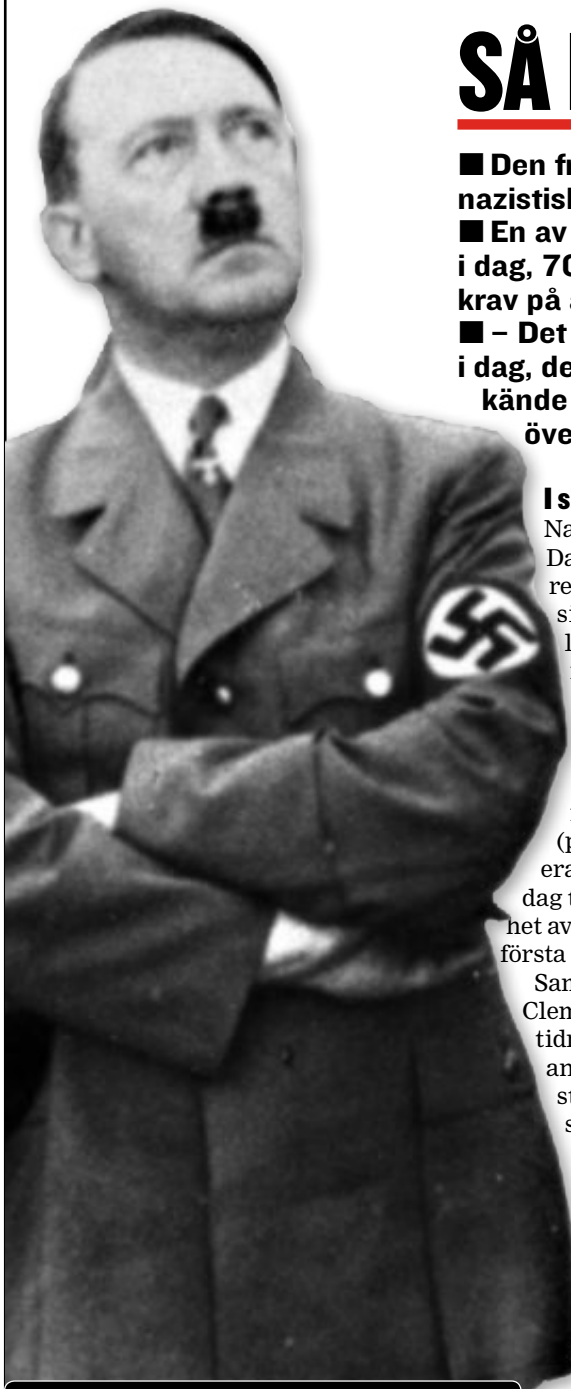
Sören Kam kämpar under andra världskriget på tysk sida mot Sovjetunionen i SS pansardivision Wiking på östfronten. Det är en division för utländska frivilliga inom Waffen-SS, SS väpnade styrkor, där bland andra cirka 200 svenskar ingår.

Kam befordras till Obersturmführer (löjtnant) och får ta emot järnkorsets riddarkors. Han blir därmed den högst

dekorerade dansken i tysk tjänst – och den snart 92-årige Kam har fortsatt att stolt bära sin utmärkelse på SS veteranträffar långt fram i åren.

Hemma i Danmark är han en av ledarna för

Schalburgkorps, en milis som samarbetar med tyskarna och utövar terror mot den danska civilbefolkningen. Mordet på Clemmensen ingår i en upprepningsaktion – som kräver minst 125 människoliv – mot danskar som motsätter sig ockupationen.

MÖRDADE FÖR HITLER. Den danske tidigare SS-mannen Sören Kam är en av de som jagas efter att ha begått brott under nazisttiden.

Foto: TT